

Persbericht

27.07.2011

Afsluitend programma tentoonstelling Zaaien en wieden – Volkscultuur in hedendaagse kunst

Zaterdag 03.09.2011, 12.45-17.00 uur

Toegang: museumkaartje

Het Cobra Museum voor Moderne Kunst organiseert een afsluitende bijeenkomst voor de tentoonstelling *Zaaien en Wieden – volkscultuur in hedendaagse kunst*. Op zaterdag 3 september komen experts op het gebied van volkscultuur, erfgoed en hedendaagse kunst, en deelnemers van de tentoonstelling samen voor een bijzonder programma met uiteenlopende presentaties, een filmvertoning en een bezoek aan de tentoonstelling.

Hilde de Bruijn, conservator bij het Cobra Museum, zal spreken over Cobra en volkscultuur, **Hester Dibbits**, co-auteur van *Immaterieel erfgoed en volkscultuur. Almanak bij een actueel debat* (2011) introduceert een kritisch overzicht van terminologie op het gebied van volkscultuur. Tentoonstellingsmaker **Nina Folkersma** bespreekt de creatieve en discursieve mogelijkheden van ornament en decoratie in de hedendaagse kunst, gevolgd door een screening van **Lisl Pongers** video *Phantom Foreign Vienna* (2004) die draait om de (onzichtbare) cultuur van migranten in Wenen. **Rob van der Laarse**, Professor in Cultuur- en Erfgoedwetenschappen zal stelling nemen omtrent de huidige relatie tussen populisme, immaterieel erfgoed en populaire cultuur. Als laatste zal gastconservator **Nicole Fritz** haar onderzoek en tentoonstellingsconcept bespreken, met speciale aandacht voor de Duitse naoorlogse context, en zal zij een dialoog aangaan met deelnemers **Nadine Hottenrott** (kunstenares), **Mariella Mosler** (kunstenares), **Pinar&Viola** (grafisch ontwerpers) en **Hans Venhuizen** (oprichter bureau culturele planologie).

Reserveren (aanbevolen, niet verplicht): stagiaire01@cobra-museum.nl

Zaaien en Wieden is een veelzijdige internationale groepstentoonstelling die de hernieuwde aandacht voor volkscultuur koppelt aan hedendaagse kunst en erfgoed. De tentoonstelling maakt deel uit van het Cobra Contemporary programma. In de tentoonstelling wordt de relatie tussen volkscultuur en kunst onder de loep genomen, maar zijn ook werken van enkele Cobra kunstenaars – voor wie volkskunst en volkscultuur een essentiële bron van informatie was – opgenomen.

Zaaien en wieden is een bewerking van de expositie *Säen und Jäten. Volkskultur in der zeitgenössischen Kunst* naar een concept van gastconservator Dr. Nicole Fritz.

cobra museum

voor moderne kunst
museum of modern art
amstelveen

De tentoonstelling maakte deel uit van een onderzoek naar de relatie tussen volkscultuur en hedendaagse kunst binnen een Europese context.

Deelnemende kunstenaars:

Bureau Venhuizen (NL), CoBrA, Hadassah Emmerich (NL), Steingrímur Eyfjörð (IS), Kristof Georgen (DE), Sebastian Hammwöhner (DE), Uwe Henneken (DE), Nadine Hottenrott (DE), Britta Jonas (DE), Aurelia Mihai (RO), Mariella Mosler (DE), Monika Nuber (DE), Gabriela Oberkofler (IT), Rory Pilgrim (UK), Pinar & Viola (NL), Lisl Ponger (A), Anselm Reyle (DE), Gitte Schäfer (DE), Wiebke Siem (DE), Martin Städeli (CH), Helmut Stallaerts (BE), Derk Thijs (NL), Olga Titus (CH), Gert & Uwe Tobias (RO).

Met speciale dank aan de BankGiro Loterij, het Mondriaan Foundation, het Fonds BKVB en het Goethe Instituut Amsterdam.

Noot voor de pers

Voor aanvullende informatie en digitaal beeldmateriaal, kunt u contact opnemen met Lieke Fijen, PR & Educatie, via l.fijen@cobra-museum.nl en tel. 020 5475038.

Programma zaterdag 3 september

12.45-13.00	Inloop
13.00-13.10	<i>Cobra and folk culture</i> door Hilde de Bruijn, curator Cobra Museum
13.10-13.30	<i>Introduction to terminology and folk culture</i> door Dr. Hester Dibbits, Q&A
13.40-14.00	<i>Ornament and Critical Thinking</i> door Nina Folkersma, Q&A
14.10-14.40	Film screening: <i>Phantom Foreign Vienna</i> door Lisl Ponger
14.40-15.00	Pauze / tentoonstellingsbezoek
15.00-15.20	<i>The Return of 'Ownness'. Intangible Heritage, Popular Culture, and Populism</i> door Professor dr. Rob van der Laarse, Q&A
15.30-15.50	<i>Sowing and weeding and the German context</i> door gastcurator Nicole Fritz, Q&A
16.00-17.00	Nicole Fritz in dialoog met tentoonstellingsdeelnemers Nadine Hottenrott, Mariella Mosler, Pinar&Viola and Hans Venhuizen

Deelnemers afsluitend programma:

Dr. Hester Dibbits is co-auteur van *Immaterieel erfgoed en volkscultuur. Almanak bij een actueel debat* (2011). Na haar positie als onderzoeker bij het Meertens Instituut zal ze in augustus 2011 beginnen als lector Cultureel Erfgoed aan de Reinwardt Akademie. Dr. Dibbits is ook Hoofd Conservator van het Nederlandse Openluchtmuseum.

Nina Folkersma is onafhankelijk tentoonstellingsmaker. Ze is momenteel gastconservator bij Castrum Peregrini en docent bij het Sandberg Instituut. Ze heeft projecten ontwikkeld samen met instellingen als De Appel in Amsterdam, Museum het Domein in Sittard en de Johannesburg Biënnale in Zuid-Afrika. Nina Folkersma

was ook initiatiefnemer van de Quarantine Series, een projectruimte voor internationale hedendaagse kunst en grafisch ontwerp in Amsterdam (tot 2005). Van 2006 tot en met 2009 was zij de eerste internationale gastconservator bij het S.M.A.K. in Ghent, België.

Dr. Nicole Fritz is een kunsthistoricus en conservator, momenteel verbonden de Kunsthalle Krems in Oostenrijk. Vanaf augustus 2011 is zij directeur van het nieuwe Kunstmuseum Ravensburg. Fritz heeft ook als conservator gewerkt in de Staatlichen Kunsthalle Baden-Baden, en als coördinator van kunstprojecten aan de Akademie Schloss Solitude. Tussen 2008-2012 werkte ze als freelance curator voor de Städtische Galerie Ravensburg, waar ze onder andere *Pictures on the Wall of your Heart*, *Tom Wesselmann und die Pop Art* (2008) and *Sowing and weeding – folk culture in contemporary art* (2009) heeft ontwikkeld.

Nadine Hottenroff woont en werkt in Amsterdam. Ze onderzoekt – veelal vanuit haar eigen Duitse achtergrond – de betekenis van nationale en culturele identiteit en maakt daarbij gebruik van textiel handwerk en fotografie. De voorwerpen, decoraties en accessoires in haar installaties en foto's zijn allemaal handgemaakt. Dit handwerk duurt soms een week, soms ook meerdere maanden of zelfs jaren, waarmee het werkproces tot minimale snelheid gereduceerd wordt. Hierdoor ontstaat een vreemde tegenstelling met industrieel vervaardigde voorwerpen en de snelheid van huidige productieprocessen.

Professor dr. Rob van der Laarse is Professor War Heritage and Memory aan de VU te Amsterdam en universitair hoofddocent in Cultuur- en Erfgoedwetenschappen aan de faculteit Kunst, Religie & Cultuurwetenschappen op de UvA. Zijn onderzoek is gericht op (vroeg)moderne Europese elite culturen, cultureel landschap, erfgoed en 'identity politics', politiek, en de intellectuele oorsprong en naoorlogse herinnering van de Holocaust.

Mariella Mosler woont en werkt in Hamburg. Mariella Mosler onderzoekt al geruime tijd zowel de vorm als de inhoud van het ornament en het masker. Haar eigen maskers doen denken aan objecten die uit verschillende werelddelen en tijden afkomstig zouden kunnen zijn. Sommige lijken op Afrikaanse cultmaskers, andere op 'De Schreeuw' van Edvard Munch, op fantomen, Aziatische maskers of maskers in goedkope vampierenfilms. Mosler maakt onder meer gebruik weggegooid materiaal, zoals verpakkingen, noppenplastic en karton. Door deze materialen te vermengen met het primitivisme als de 'conceptuele taal van de avant-garde' lost zij de grenzen tussen kunst en volkscultuur op.

Pinar&Viola is een grafisch ontwerpersduo dat zichzelf 'ecstatic surface designers' noemt. Zij 'scannen' de hedendaagse visuele cultuur en verwerken elementen hieruit tot extatische oppervlakken. Decoratie, zo onlosmakelijk verbonden met volkscultuur en popcultuur, is een functioneel en autonoom facet in de praktijk van Pinar & Viola. Ze gaan met al hun extravagantie in tegen de Nederlandse volksgeest en volksmentaliteit ("Steek vooral je hoofd niet boven het maaiveld uit") en creëren in hun werk een mélange van verschillende elementen uit uiteenlopende sub- en volksculturen.

Lisl Ponger woont en werkt in Wenen. *Phantom Foreign Vienna* is een aaneenrijging van beelden van festiviteiten, oogstfeesten, bruiloften, nieuwjaarsvieringen en andersoortige culturele bijeenkomsten uit verschillende culturen. Ponger hield een dagboek bij van haar ontmoetingen en monteerde de film elf jaar later aan de hand van diverse categorieën waar visuele en technische, maar ook 'antropologische' motieven deel van uitmaken. Een cruciaal gegeven is dat het werk volledig in Wenen is opgenomen en daarmee iets zegt over de (on)zichtbare aanwezigheid van volkscultuur in de verschillende culturen in Europa vandaag de dag. Het vreemde' Wenen blijft ondanks haar nabijheid een fantoom.

Hans Venhuizen is de oprichter van Bureau Venhuizen (1999, Rotterdam), een project- en onderzoeksbureau op het gebied van culturele planologie. Cultuur wordt breed opgevat als cultuurhistorie, erfgoed en kunst, maar ook als de verzamelde actuele cultuur van de bewoners van een streek. De werkwijze van het bureau is gebaseerd op het hergebruiken van bestaande landschappelijke en culturele kwaliteiten. Deze kwaliteiten worden vertaald naar de actuele context om geschiedenis, heden en toekomst met elkaar te verbinden. Zo kunnen nieuwe (cultuur)landschappen en stedelijke gebieden in onze voortdurend veranderende omgeving een identiteit ontwikkelen die niet verzonnen is, maar vanuit een vanzelfsprekende continuïteit wordt verkregen.